

Granskning av insatser för att få nyanlända självförsörjan de



Revisionsrapport
Växjö kommun

KPMG AB

2021-06-03



Växjö kommun

Granskning av insatser för att få nyanlända självförsörjande

2021-06-03

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Uppgifter om nyanlända och självförsörjning	6
3.2	Organisationen för förvaltningen för arbete och välfärd	7
3.3	Mål, strategier och riktlinjer	8
3.4	Inventering och behovsanalys	8
3.5	Samhällsorientering	9
3.6	Kommunal vuxenutbildning	10
3.7	Arbetsmarknadsverksamhet	14
3.8	Insatser utifrån både kvinnor och mäns förutsättningar	17
3.9	Samverkan	17
4	Slutsats och rekommendationer	18
4.1	Rekommendationer	19
A	Bilaga, Om arbete med att få nyanlända självförsörjande	21

1 Sammanfattning

Vi har av Växjö kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens del i arbetet med nyanländas etablering på arbetsmarknaden. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Vår samlade bedömning är att nämnden för arbete och välfärd i huvudsak bedriver en ändamålsenlig verksamhet för att få nyanlända självförsörjande.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden har tillräcklig styrning, strategier och riktlinjer för arbetet och att det finns inventeringar av och behovsanalyser för målgruppen. Likaså görs anpassningar på insatserna och inom verksamheterna för att de ska utgå både utifrån kvinnor och mäns förutsättningar. Vidare grundas bedömningen på att samhällsorienteringen bedrivs i enlighet med lag. Upplägget på utbildningen är gediget och följer lagens krav. Bedömningen grundas också på att nämnden i huvudsak har en ändamålsenlig struktur för att säkerställa kvaliteten vid enskilda utförares ansvar för kommunal vuxenutbildning för nyanlända. Detta då nämnden, såsom huvudman för utbildningarna, årligen följer upp samtliga anordnares verksamhet. Uppföljningen görs strukturerat och med en ändamålsenlig organisation. Vidare grundas bedömningen på att de arbetsmetoder som används för att bedöma behov av arbetsmarknadsinsatser i huvudsak är ändamålsenliga. Vi bedömer att det delvis finns tillgång till arbetsmarknadsinsatser som har visat sig ge resultat. Detta då det finns stöd i utvärderingar gällande vissa insatsers effekter, samtidigt som ett arbete återstår för att säkerställa att alla insatser som erbjuds ger det resultat som avses.

Samtidigt bedömer vi att det finns några förbättringsområden.

Flertalet av kommunikatörerna inom samhällsorienteringen har inte möjlighet att fördjupa sig i denna speciella uppgift. Det är en brist att det råder väntetid till utbildningen. De kvalitativa aspekterna av uppföljningen av kommunal vuxenutbildning kan stärkas, t.ex. genom lektionsbesök. Det är en brist att uppföljningen som genomförs hos respektive utbildningsanordnare endast dokumenteras i form av minnesanteckningar. Vi ser det som angeläget att en formell handling upprättas gällande uppföljningen av respektive anordnare. Och att nämnden, i egenskap av huvudman, bereds möjlighet att ta del av dessa handlingar. Vi ser en risk för att redovisningen av uppföljningen på aggregerad nivå, det vill säga för samtliga anordnare, kan bli missvisande. Påtagliga brister hos enskilda anordnare kan döljas genom vald presentationsmodell, då ett uppföljningsområde kan få "grön färg" trots att flera anordnare kan ha brister inom detta område.

Det är en brist att det inte finns processbeskrivningar för personal inom insatsenheten samt för samverkan mellan denna personal och koordinatörerna. Vi bedömer att nämnden behöver följa upp koordinatörernas förutsättningar och det antal klienter för vilka varje koordinator ansvarar. Det finns risk för att de positiva effekterna av koordinatorfunktionen som framkommit i utvärderingar uteblir om deras ärendemängd blir för stor.



Växjö kommun

Granskning av insatser för att få nyanlända självförsörjande

2021-06-03

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi nämnden för arbete och välfärd att

- säkerställa att samhällsorientering kan ges utan väntetid
- utveckla en processbeskrivning över insatshandläggarnas arbete och samverkan med koordinatorena
- följa upp koordinatorens förutsättningar för deras arbete och det antal klienter, för vilka varje koordinator ansvarar
- utveckla utvärdering och uppföljning av arbetsmarknadsinsatserna
- stärka de kvalitativa inslagen i uppföljningen av utbildningsanordnarnas verksamhet, till exempel genom anmälda eller oanmälda lektionsbesök
- dokumentera och diarieföra huvudmannens uppföljningar av respektive utbildningsanordnare och att respektive uppföljning görs tillgängliga för nämndens ledamöter

2 Bakgrund

Vi har av Växjö kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens arbete med nyanländas etablering på arbetsmarknaden. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Efter den stora flyktingvågen till Europa under 2015 har frågan om nyanlända flyktingars integration och etablering på arbetsmarknaden kommit i fokus. Varje nyanländ som fått uppehållstillstånd ska utifrån sina förutsättningar få professionellt stöd att så snabbt som möjligt lära sig svenska, komma i arbete och klara sin egen försörjning. En viktig del i detta är tillgång till en bostad för individen.

Arbetsförmedlingen har genom lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare ett övergripande ansvar för vissa nyanlända personers etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet. Kommunen har också ett stort ansvar i arbetet, bland annat när det gäller bostäder och insatser såsom SFI och samhällsorientering. Kommunernas arbetsmarknadsinsatser är en viktig del i arbetet och har ökat i betydelse i och med att staten har minskat sin roll inom arbetsmarknadspolitiken.

Med anledning av ovanstående drar kommunens revisorer slutsatsen i sin riskanalys, att kommunens insatser för att få nyanlända självförsörjande behöver granskas.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma om nämnden för arbete och välfärd bedriver en ändamålsenlig verksamhet för att få nyanlända självförsörjande.

Granskningen har besvarat nedanstående revisionsfrågor.

- Finns det tillräcklig styrning, strategier och riktlinjer för nämndens arbete att få nyanlända självförsörjande?
- Finns en inventering och behovsanalys för målgruppen?
- Bedriver nämnden samhällsorientering i enlighet med lag och på ett i övrigt ändamålsenligt sätt?
- Hur säkerställer nämnden kvaliteten vid enskilda utförarens ansvar för kommunal vuxenutbildning för nyanlända så att de ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet?
- Används ändamålsenliga arbetsmetoder för att bedöma behov av arbetsmarknadsinsatser? Finns det tillgång till insatser som har visats sig ge resultat?
- Är insatser och verksamheter anpassade både utifrån kvinnor och mäns förutsättningar?
- Sker tillräcklig samverkan mellan berörda kommunala verksamheter?
- Sker tillräcklig samverkan med berörda myndigheter?

- Sker en tillfredsställande uppföljning, utvärdering och analys av insatserna?

Granskning fokuserar på arbetet för de vuxna invandrare som tas eller har tagits emot inom flyktmottagandet, dvs. fått uppehållstillstånd enligt de grunder som framgår i lag (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Dessa kallas i denna granskning för nyanlända.

Granskningen omfattar således inte insatser till andra utlänningar, t.ex. asylsökande, eller till barn.

Granskningen avser nämnden för arbete och välfärd.

2.2 Revisionskriterier

Vi har utgått från nedanstående revisionskriterier

- kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §
- lag (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare
- lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning
- förordning (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning
- skollagen (2010:800)
- förordning (2011:1108) om vuxenutbildning
- lag (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare
- förordning (2010:1138) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare
- tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, intervjuer och genomgång av statistiskt material.

Ett stort antal dokument har analyserats såsom process- och rutinbeskrivningar, uppföljningsmaterial, kursplaner, utvärderingar med mera.

Intervjuer har genomförts med ordförande i nämnden för arbete och välfärd, förvaltningschef, avdelningschef arbete och lärande, biträdande avdelningschef, enhetschef koordinator, enhetschef insats, enhetschef Växjöloftet/vuxenutbildning, enhetschef projektenheten Kronoberg, samordnare samhällsorienteringen, verksamhetscontroller och verksamhetsutvecklare.

Statistiska data har hämtats från Kolada och från förvaltningen för arbete och välfärd.

Rapporten är faktakontrollerad av de intervjuade.

3 Resultat av granskningen

3.1 Uppgifter om nyanlända och självförsörjning

Vid analys av data om andelen av målgruppen nyanlända som är förvärvsarbetande framgår att cirka hälften är det efter en vistelsetid i Sverige om 4-6 år. Vidare framgår att de nyanlända i Växjö kommun har något svårare att få ett arbete än de som bor i jämförbara kommuner.

Förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, vistelsetid 4-6 år, andel (%)

	2018	2019
Växjö	47,4	49,5
Större stad	49,3	52,4

Källa: Kolada

Utifrån uppgifter om de nyanländas vistelsetid och utbildningsnivå och kommunens arbetsmarknadsförutsättningar överlag tas ett förväntat värde avseende förvärvsfrekvens. Vid en analys av dessa uppgifter framgår att förvärvsfrekvensen hos de nyanlända i Växjö kommun avviker något från det förväntade värdet. År 2019 var denna avvikelse minus fyra procent. Analyseras könsuppdelade data framgår att kvinnor har en tydligt lägre förvärvsfrekvens än männen. Detta gäller även i andra kommuner men skillnaden är större i Växjö kommun än medelvärdet för de jämförbara kommunerna.

Förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, vistelsetid 4-6 år, andel (%), år 2019

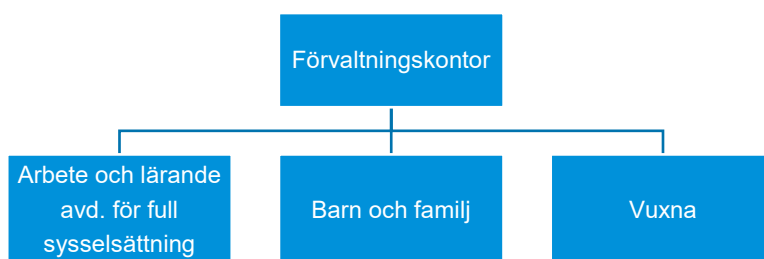
	Växjö	Större stad
Kvinnor	32,3	38,2
Män	60,3	61,6

Källa: Kolada

3.2 Organisationen för förvaltningen för arbete och välfärd

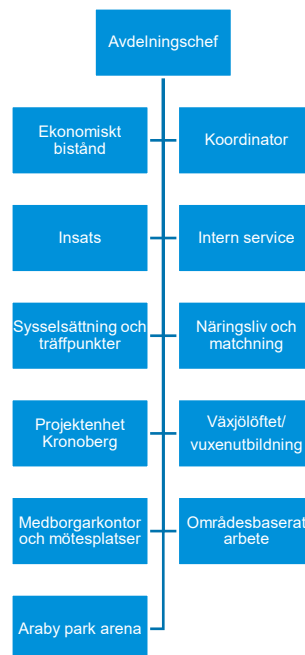
De centrala kommunala verksamheterna för arbetet med att få nyanlända självförsörjande återfinns i förvaltningens avdelning *Arbete och lärande*.

Organisationsskiss över förvaltningen för arbete och välfärd



Arbetet och lärande, avdelningen för full sysselsättning består av 11 enheter. Den kommunala vuxenutbildningen ryms inom enheten Växjöloftet/vuxenutbildning.

Organisationsskiss över arbetet och lärande, avdelningen för full sysselsättning



3.3 Mål, strategier och riktlinjer

Av internbudgeten framgår uppdrag som nämnden antagit utifrån kommunens huvudprocesser och de av fullmäktige antagna riktningssmålen. Under huvudprocessen *Skapa förutsättningar för ett växande näringsliv och en fungerande arbetsmarknad* har fullmäktige beslutat om två mål med bäring på arbetet med att få nyanlända självförsörjande: nya steg mot full sysselsättning och snabbare etablering för nyanlända. Utifrån dessa mål har nämnden gett flera uppdrag till förvaltningen. Flera av nämnduppdragen riktar sig mot arbetet för att få fler självförsörjande generellt och ett, det sista, har särskilt fokus på nyanlända.

- Utveckla samarbetet inom ramen för Växjöloftet med bemannings- och rekryteringsbranschen
- Förstärkning av Växjöloftet Vuxenutbildning 5 mnkr i tillskott
- Förstärka insatser samt uppföljning, vägledning och kontroll inom Växjöloftet för att minska bidragsberoende och få fler i arbete
- Kraftsamling mellan Familjecentral, medborgarkontor och socialtjänst – samt samverkan med skola och ideella aktörer – för att stärka kvinnor och flickor med utländsk bakgrund: arbete, svenska, självständighet.

I nämndens riktlinjer för ekonomiskt bistånd lyfts arbetet med självförsörjning och den enskildes ansvar upp. Krav på den enskilde om aktivering på heltid ställs i riktlinjerna. Det framgår vidare att den enskilde inom fem dagar från nyansökan om ekonomiskt bistånd ska få påbörja sin planering mot självförsörjning. En utredning om förutsättningar för den enskilde att nå självförsörjning ska göras. Sedan ska en planering göras, i samråd med den enskilde, som dokumenteras i en individuell genomförandeplan som följs upp kontinuerligt. De intervjuade upplever att nämndens styrning av arbetet med nyanländas etablering på arbetsmarknaden är tydlig. Uppgiften upplevs också vara en prioriterad fråga för nämnden.

3.3.1 Bedömning

Vi bedömer att nämnden har tillräcklig styrning, strategier och riktlinjer för nämndens arbete att få nyanlända självförsörjande.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden har gett flera uppdrag till förvaltningen med bäring på arbetet att få nyanlända självförsörjande. Vidare framgår inriktning på arbetet i nämndens riktlinjer.

3.4 Inventering och behovsanalys

Inom ramen för samarbetet i länet mellan länets och kommuner och berörda myndigheter inom etableringen av nyanlända har inventeringar genomförts.¹ De

¹ Samarbetet och dess struktur beskrivs närmare i avsnitt 4.7.

senaste inventeringarna är från 2018 och 2020. I inventeringen från 2018 finns uppgifter på både läns- och kommunnivå. Målgruppen analyseras utifrån olika perspektiv, t.ex. ålder, utbildningsbakgrund och kön. Inventeringen 2020 utgår från en länsgemensam kartläggning. Kommentarer på kommunnivå görs endast då värdena för den kommunen sticker ut. År 2020 togs särskilda uppgifter fram för gruppen unga nyanlända. Av inventeringarna framgår sammanfattningsvis att målgruppen under lång tid har haft en betydligt lägre sysselsättningsgrad än inrikes födda. Detta gäller framförallt utrikes födda kvinnor. Till följd av det rådande läget på arbetsmarknaden väntas sysselsättningsgraden för målgruppen att minska i hög omfattning under de närmaste åren.

3.4.1 Bedömning

Vi bedömer att det finns inventering av och behovsanalys för målgruppen.

Vi grundar vår bedömning att det inom ramen för länssamarbete tas fram inventeringar och analyser. Vissa av inventeringarna fördjupas på kommunnivå. Vi bedömer att analyserna på kommunnivå bör genomföras oftare.

3.5 Samhällsorientering

Nämnden för arbete och välfärd antog vid sitt sammanträde i december 2020 en lokal kursplan med kunskapsmål för samhällsorientering.² Planen beskriver bland annat omfattning och upplägg, t.ex. att utbildningen är indelad i de åtta nationellt fastlagda temana. Till varje tema finns specificerat kunskapsmål. Vidare framgår att deltagaren examineras på sina kunskaper, något som inte framgår som krav på kommunen i lagen. Av granskad planeringens dokumentation och av intervjuer framgår att kursplanen efterlevs och därmed även lag och förordning. Samhällsorientering ges med totalt 100 timmar under 17 träffar.

Inom verksamheten finns en anställd utbildare, så kallad kommunikatör. Kommunikatören är arabisktalande. För samhällsorientering på andra språk, även sådana som är vanliga inom målgruppen, tas hjälp av modersmållärare enligt en överenskommelse med utbildningsförvaltningen. Överenskommelsen ger rätt till att köpa in en modersmållärartjänst om 20 procent i veckan. Uppdraget fördelas bland modersmållärarna och samhällsorienteringsverksamheten kan inte räkna med att det är samma lärare som skickas. Detta innebär bland annat att det är svårt att satsa på fortbildning av denna personal. Det har exempelvis inte varit möjligt att skicka denna personal till den nationellt framtagna utbildning som en samhällskommunikatör bör genomgå. Vidare framgår att upplägget begränsar tillgången på kommunikatörer och därmed bidrar till den kö som finns till att starta för deltagare i de större språkgrupperna (arabiska och persiska). Dessa deltagare kan få vänta en eller två terminer innan de kan börja. På grund av Coronapandemin har väntetiden ökat ytterligare.

Deltagare tas emot genom anmälan. Samordnaren söker även upp nyanlända som omfattas av rätten till samhällsorientering genom vuxenutbildningens elevregister.

² Nämnden för arbete och välfärd, 2020-12-18, § 250

3.5.1 Bedömning

Vi bedömer att nämnden bedriver samhällsorientering i enlighet med lag men inte fullt ändamålsenligt.

Vi grundar vår bedömning på att upplägget på utbildningen är gediget och följer lagens krav. Vidare grundas bedömningen på att ett uppsökande arbete bedrivs för att finna nyanlända som har rätt till samhällsorientering och motiverar dem att delta.

Anledningen till att vi inte bedömer att samhällsorienteringen bedrivs fullt ändamålsenligt är att flertalet av kommunikatörerna i verksamheten inte har möjlighet att fördjupa sig i denna speciella uppgift. Omsättning av kommunikatörer är för stor och de kan inte genomgå adekvat fortbildning i sin roll som kommunikatör. Bedömningen grundas också på att det råder får lång väntetid för vissa språkgrupper.

3.6 Kommunal vuxenutbildning

Nämnden för arbete och välfärd ansvarar i enlighet med kommunfullmäktiges reglemente för vuxenutbildning inklusive utbildning i svenska för invandrare.³ Av nämndens styrdokument för kvalitetsarbetet framgår dock att en av förvaltningens enheter, Växjöloftet Vuxenutbildning, är huvudman för den kommunala vuxenutbildningen och därmed är ytterst ansvarig för att vuxenutbildningen uppfyller författningarnas krav och håller god kvalitet. Nämnden för arbete och välfärd beslutade i september 2016 att införa en auktorisationsmodell inom vuxenutbildningen. Modellen benämns Växjöloftet och infördes den 1 juli 2017. Av upphandlingsunderlaget framgår "att alla utbildningsanordnare som uppfyller fastställda kvalitetskrav får bedriva utbildning" inom kommunal vuxenutbildning förutom särskild utbildning för vuxna. Fram till och med årsskiftet 2020/2021 bedrev också kommunen vuxenutbildning i egen regi. Sedan 2021 är dock alla anordnare externa. Vid tiden för granskningen var 18 anordnare auktoriserade med tecknade avtal.

I auktorisationsunderlagen ställs en rad formella krav och kvalitetskrav på anordnarna för att bli godkända. Det gäller till exempel krav på:

- beviljad betygsrätt av Skolinspektionen
- rektor i anordnarens organisation
- tillgänglig verksamhetsansvarig för den dagliga ledningen
- kvalitetsarbete
- att undervisning ska utföras av lärare enligt krav i gällande styrdokument.

3.6.1 Uppgifter om utbildningarna och resultat

Nettokostnaden för SFI per invånare i Växjö kommun var 2020 139 kronor, vilket var cirka 45 kronor lägre än föregående år. Motsvarande kostnad för riket 2019 var 364 kronor och för kommungruppen 367 kronor. Kostnaden för gymnasial vuxenutbildning var något lägre och för grundläggande vuxenutbildning något högre i Växjö än

³ Reglemente för nämnden för arbete och välfärd, antaget av kommunfullmäktige 2016-12-20, § 62

Växjö kommun

Granskning av insatser för att få nyanlända självförsörjande

2021-06-03

genomsnittskostnaden i riket och kommungruppen. Andelen invånare i kommunen som deltar i vuxenutbildning totalt låg 2019 på drygt 8 procent, vilket är något över snittet i riket⁴ och kommungruppen⁵.

Av personalen på SFI (samtliga anordnare) ökade andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen mellan åren 2020 och 2021 från 51,5 procent till 67,0 procent. Snittet i riket 2021 var närmare 80 procent. Andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne ökade mellan åren 2020 och 2021 från 26,8 procent till 46,7 procent. Genomsnittet i riket var drygt 50 procent.

I tabellen nedan ges övergripande information från offentlig statistik om måluppfyllelse.

Måluppfyllelse SFI 2019	Växjö	Större stad	Riket
Elever på SFI som avbrutit utbildningen och klarat mindre än två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	29 %	31 %	33 %
Elever på SFI som avbrutit som studerar av nybörjare två år tidigare, andel (%)	19 %	18 %	13 %
Elever på SFI som avbrutit som är förvärvsarbetande av nybörjare två år tidigare, andel (%)	48 %	44 %	49 %
Elever på SFI som fortsätter utbildningen men klarat mindre än två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	24 %	25 %	25 %
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	47 %	44 %	42 %

Källa: Kolada 2019

I offentlig statistik finns inga senare uppgifter än för 2019. Av tabellen ovan kan vi se att måluppfyllelsen i presenterade mått i Växjö kommun ligger i paritet med kommungrupp och riket. En något högre andel av eleverna, nybörjare två år tidigare, i Växjö kommun har klarat minst två kurser.

Nedan följer en tabell som visar måluppfyllelsen i ett urval av kurser inom SFI samt den tid det genomsnittligt har tagit för eleverna att slutföra kurserna.

⁴ 6,9 %

⁵ 7,6 %

Måluppfyllelse SFI 2019	Växjö	Större stad	Riket
Kursdeltagare på 1B, andel (%) som slutfört kursen	36 %	i.u.	26 %
Kursdeltagare på 1B som slutfört kursen - genomsnittlig tid i veckor	25	i.u.	37
Kursdeltagare på 2B, andel (%) som slutfört kursen	43 %	i.u.	37 %
Kursdeltagare på 2B som slutfört kursen - genomsnittlig tid i veckor	21	i.u.	29
Kursdeltagare på 3C, andel (%) som slutfört kursen	33 %	i.u.	31 %
Kursdeltagare på 3C som slutfört kursen - genomsnittlig tid i veckor	22	i.u.	29
Kursdeltagare på 3D, andel (%) som slutfört kursen	59 %	i.u.	50 %
Kursdeltagare på 3D som slutfört kursen - genomsnittlig tid i veckor	15	i.u.	23

Källa: Jämförelsetal, Skolverket 2019

Vi kan i tabellen se att andelen kursdeltagare som har slutfört de olika kurserna är högre i Växjö än i riket. Den högre måluppfyllelsen har också uppnåtts under kortare tid i Växjö i förhållande till riket.

3.6.2 Uppföljning av utbildningsanordnarna

I auktorisationsunderlagen framgår vilka krav som nämnden ställer på anordnarna vad gäller uppföljning av verksamheten. Uppföljningen bedrivs enligt en av huvudmannen årligen beslutad plan och omfattar avtals-, individ- och resultatuppföljning.

I kommunens interna styrdokument för huvudmannens kvalitetsarbete kan vi läsa att arbetet ska bedrivas i "nära samverkan och dialog mellan huvudman och rektor på de enskilda skolenheterna".⁶ Vad som granskas framgår av en checklista. De metoder som används är till exempel: intervjuer, brukarundersökningar, stickprov, verksamhetsbesök och kontroller av administrativa rutiner. Däremot görs inte lektionsbesök.

Uppföljningen genomförs under första eller andra kvartalet och inleds med dokumentstudier och följs av uppföljningsmöte. Huvudmannen kan också besluta om

⁶ Systematiskt kvalitetsarbete vuxenutbildningen, Växjö kommun

tematiska uppföljningar och dessa kan genomföras i samband med den årliga uppföljningen eller vid annan tid. Elevers studieplaner, handlingsplaner för extra anpassningar och administrativa rutiner följs månatligen upp. En kvalitetsberättelse ställs samman och redovisas för nämnden.⁷

Efter föredragning av *Kvalitetsberättelse 2019*, på nämndens sammanträde i maj 2020, framgår inte av protokoll att nämnden beslutade om åtgärder vad gäller nyanländas etablering på arbetsmarknaden eller kvaliteten på vuxenutbildningen. Däremot gavs förvaltningen i uppdrag att utveckla kvalitetsarbetet bland annan vad gäller att implementera en digital uppföljning i verksamhetsstödet Stratsys.⁸

Av nämndens årliga uppföljning⁹ för 2019 görs bedömningen, i en sammanvägd bedömning, att anordnarna till övervägande del håller en hög kvalitet. Uppföljningen gjordes under perioden den 27 februari och den 7 maj 2020. I uppföljningen ska skriftliga underlag fyllas i av anordnare avseende de 26 kontrollpunkterna som ligger till grund för auktorisationen. Enheten Växjöloftet vuxenutbildningen kompletterar de skriftliga underlagen genom möten och dialogform med huvudmännen. Syftet med mötena är att kvalitetssäkra de skriftliga svaren, men har även en stödjande funktion, enligt rektor.

När uppföljning görs av utbildningsanordnare samverkar olika professioner från kommunen. År 2020 deltog handläggare för att stämna av följsamheten till avtalen. Studie- och yrkesvägledare genomför kontroll av studieadministrativa funktioner såsom validering och avbrott för studier. Det sker även kontroll av myndighetsutövningen beträffande betygssättning. Ytterligare en del i uppföljningen är att eleverna har möjlighet ge synpunkter på sin utbildning och utbildningsanordnare.

Vid dialog och verksamhetsmöten med respektive utbildningsanordnare deltar ett team bestående av enhetschef för Växjöloftet vuxenutbildning, samordnare samt handläggare avseende avtalsuppföljning.

Resultatet av uppföljningen hos respektive anordnare dokumenteras endast i form av minnesanteckningar hos personalen. En rapport tas fram som beskriver resultatet av uppföljningen aggregerat per uppföljningsområde (villkoren för auktorisation). Rapporten för 2020 visade att 21 punkter bedömdes vara uppfyllda (grön markering) och fem punkter bedömdes tillfredställande (gul markering). Inga områden bedömdes inte vara uppfyllda (röd markering). Bedömningspunkterna (färgerna) uppfyllelse bedöms utifrån följande:

- Röd = 0–25% av anordnarna uppnådde målet
- Gul = 26–75 % av anordnarna uppnådde målet
- Grön = 76–100% av anordnarna uppnådde målet

Till varje punkts resultat finns en kortfattad beskrivning vad bedömningen grundar sig på.

⁷ Den senaste kvalitetsberättelsen redovisades för nämnden 2020-05-20 § 98

⁸ Nämnden för arbete och välfärd, 2020-05-20, § 98

⁹ Avtals- och verksamhetsuppföljning av auktoriserad utbildningsanordnare inom Växjöloftet vuxenutbildning 2020

I uppföljningen presenteras en summering av de utvecklingsområden som identifierats vid avtals- och verksamhetsuppföljningen. Sammanfattningsvis identifierades 12 utvecklingsområden.

Vid intervju med enhetschef framkommer att det finns en bra dialog mellan huvudman och utbildningsanordnare. Utbildningsanordnarna är lyhörda för de förbättringsområden som framhålls vid kvalitetsuppföljningarna.

3.6.3 Bedömning

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har en struktur för att säkerställa kvaliteten vid enskilda utförares ansvar för kommunal vuxenutbildning för nyanlända.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden, såsom huvudman för utbildningarna, årligen följer upp samtliga anordnares verksamhet. Det gäller både kontroller av följsamhet mot auktorisationskraven och systematiskt kvalitetsarbete. Vi bedömer att uppföljningen görs strukturerat och med ändamålsenlig organisation. Vi bedömer samtidigt att nämnden kan stärka fokus på kvalitativa aspekter i sin uppföljning, t.ex. genom lektionsbesök.

Det är en brist att uppföljningen som genomförs hos respektive utbildningsanordnare endast dokumenteras i form av minnesanteckningar. Vi ser det som angeläget att en formell handling upprättas gällande uppföljningen av respektive anordnare. Och att nämnden, i egenskap av huvudman, bereds möjlighet att ta del av dessa handlingar och deras information om anordnarnas verksamhet ur ett kvalitativt perspektiv.

Vi ser en risk för att redovisningen av uppföljningen på aggregerad nivå, det vill säga för samtliga anordnare, blir missvisande då påtagliga brister hos enskilda anordnare kan döljas genom vald presentationsmodell. Ett område grönmarkeras även om brister finns hos 24 procent av anordnarna. Vi bedömer vidare att det är en brist att nämndens ledamöter inte har tillgång till huvudmannens uppföljning för varje utbildningsanordnare.

Vi anser att det är en brist att det framgår av nämndens interna styrdokument för kvalitetsarbetet att huvudmannen för vuxenutbildningen är en enhet i förvaltningsorganisation. Huvudmannen för utbildningen är nämnden.

3.7 Arbetsmarknadsverksamhet

Nedan beskrivs organisation och arbetssätt för nämndens arbetsmarknadsverksamheter som nyanlända med ekonomiskt bistånd tar del av. Den 1 januari 2020 genomfördes en omorganisation inom nämndens arbetsmarknadsverksamheter. Huvuddelen av förändringen var införandet av rollen som koordinator. Tanken är att koordinatören ska ge individuellt stöd, coacha, vägleda och ordna med lämpliga insatser såväl sådana från nämndens egna verksamheter som från andra myndigheter, t.ex. Arbetsförmedlingen. Förändringarna byggde delvis på erfarenheter från ett ESF-projekt inom området nyanländas etablering, *Etableringssamverkan Kronoberg*. Ett av de viktigaste resultaten av utvecklingsarbetet i projektet var koordinatorsrollen som vid extern utvärdering visade sig ha goda

resultat.¹⁰ I projektet ansvarade varje koordinator för ett begränsat antal nyanlända. Koordinatorerna i den ordinarie verksamheten har ett större antal klienter. I våra intervjuer lyfts det fram att koordinatorerna emellanåt har en hög arbetsbelastning. Vidare lyfts det fram risker med att låta antalet klienter per koordinator bli för många. Om koordinatören får för många klienter att ansvara för finns risk att inte samma goda resultat gällande självförsörjande uppnås som i projektet.

Stöd från koordinator ges till alla personer som söker ekonomiskt bistånd, även till dem som inte bedöms kunna stå till arbetsmarknadens förfogande. I de senare fallen kan stödet från koordinator bestå av att stödja biståndsmottagaren i kontakterna med sjukvården och Försäkringskassan för att han eller hon ska beviljas sjukpenning.

3.7.1 Koordinators arbete

Enligt nämndens riktlinjer för ekonomiskt bistånd ska klienten, inom fem dagar från nyansökan gällande ekonomiskt bistånd hos socialsekreterare, få påbörja kartläggningen och planeringen mot självförsörjning med en koordinator. Av våra intervjuer framgår att det i genomsnitt tar en till två dagar att få till första mötet med koordinatören.

Det finns en dokumenterat processbeskrivning för koordinatorernas arbetsuppgifter och samarbetet med socialsekreterarna på enheten för ekonomiskt bistånd. Av processbeskrivningen framgår att koordinatören börjar med att genomföra en kartläggning av klientens hinder och möjligheter till självförsörjning. För detta ändamål har en kartläggningsmall tagits fram med frågor om bland annat arbete, studier, barnens situation, bostadssituation och hälsa. Utifrån kartläggningen och tillsammans med klienten görs en individuell planering som dokumenteras i en genomförandeplan utifrån en framtagen mall. Hur klienten följer planeringen följs sedan upp och genomförandeplanen revideras. Däremot sker inte en dokumenterad utvärdering av klientens progression, t.ex. genom självskattning.

Både insatser från nämndens egna verksamheter och från andra aktörer tas in i planeringen. Av våra intervjuer framgår inriktningen är att inte gå in med kommunala insatser när andra huvudmän har ansvaret. Att bereda tillgång till Arbetsförmedlingens insatser är primärt för koordinatören.

3.7.2 Nämndens egna arbetsmarknadsinsatser

Ansvaret för utförandet av nämndens arbetsmarknadsinsatser är skilt från koordinatorsenheten och ryms främst inom enheterna *insats* och *intern service*. Inom enheten *insats* finns främst gruppverksamheter av olika slag. Det genomförs även fördjupad kartläggning och arbetsprövning. Inom enheten *intern service* ordnas anställning med anställningsstöd från Arbetsförmedlingen, t.ex. extratjänster. Genom ett utvecklingsarbete kombineras insatsen med extratjänst med utbildningsinsatser.

Som tidigare beskrivits är det koordinator som beslutar om kommunal arbetsmarknadsinsats ska ges. Det finns inte en processbeskrivning och skriftliga rutiner för överlämnandet av ärendet från koordinator till personal inom insats.

¹⁰ Ramböll. (2020). *Slututvärdering Etableringssamverkan Kronoberg*

Ansvarsfördelning och arbetssätt framgår därför inte på samma tydliga sätt som mellan socialsekreterare och koordinator. Det finns däremot en skriftlig rutin för dokumentation och informationsflöde mellan de båda personalgrupperna. Av våra intervjuer framgår att samarbetet är gott. Samtidigt lyfts det fram att flödet av deltagare ut till insats inte är optimal. En av förklaringarna som lyfts fram är koordinatorernas arbetsbelastning, vilken bedöms påverka tiden att anvisa till arbetsmarknadsinsats. Det framförs också att personal inom insatsenheten skulle kunna avlasta koordinatorerna genom att genomföra vissa av deras arbetsuppgifter.

3.7.3 Uppföljning, utvärdering och analys av insatserna

Det genomförs en så kallad målgruppsanalys av koordinatorerna två gånger per år. Varje koordinator gör då manuellt in uppgifter för samtliga klienter gällande ett fyrtiotal frågor. Frågorna är relevanta men fångar inte in någon skattning av utvecklingen hos klienten över tid (progression). I våra intervjuer framförs att kartläggningen som görs används som underlag för diskussioner inom förvaltningen vad gäller prioritering av nämndens arbetsmarknadsinsatser.

Av våra intervjuer framförs att utvärdering av arbetsmarknadsinsatsernas resultat görs genom olika nyckeltal vilka finns angivna i internbudgeten. Ett exempel på sådant tal är *andelen av deltagarna i arbetsmarknadsverksamhet som vid avslut börjat arbeta eller studera*. Det genomförs i dagsläget inte undersökningar om deltagarnas synpunkter (brukarundersökning) om arbetsmarknadsinsatserna. Inom enheten insats pågår dock diskussioner om hur sådana ska utvecklas.

Förvaltningen har deltagit i ett projekt med syftet att utveckla bättre verktyg för analys av bland annat arbetsmarknadsinsatser. När det gäller arbetsmarknadsinsatser undersöktes om deltagare från år 2017 fortsatt var inskrivna i verksamhet 2018 och 2019. Det visade sig att 61 procent av deltagarna från 2017 hade lämnat arbetsmarknadsverksamhet två år senare. Någon ny analys planeras inte genomföras i dagsläget.

Särskild fördjupad utvärdering sker av insatser som ges inom ramen för särskilda projekt. Resultatet från dessa utvärderingar dokumenteras i form av särskilda rapporter. Genom en sådan utvärdering konstaterades koordinatorfunktionens positiva resultat. Insatsen ges numera inom ramen för den ordinarie verksamheten, se ovan.

3.7.4 Bedömning

Vi bedömer att de arbetsmetoder som används för att bedöma behov av arbetsmarknadsinsatser i huvudsak är ändamålsenliga.

Vi grundar vår bedömning på att det finns ett utarbetat arbetssätt för att kartlägga och bedöma klientens behov av insatser. Detta då det finns mallar med relevanta frågor för kartläggningen. Vidare går det snabbt att påbörja kartläggningen. Likaså grundas vår bedömning på att det finns en processbeskrivning över koordinatorns arbete som inbegriper samverkan med handläggarna för ekonomiskt bistånd och rutinerna för överlämning av klienten till koordinatorerna. Däremot är det en brist att det inte finns liknande processbeskrivningar för personal inom enheten insats och samverkan mellan denna personal och koordinatorerna.

Vidare bedömer vi att nämnden behöver följa upp koordinatorens förutsättningar och det antal klienter för vilka varje koordinator ansvarar. Det finns risk för att de positiva effekterna av koordinatorfunktionen som framkommit i utvärderingar uteblir om deras ärendemängd är för stor. Vidare kan det bidra till att minska flödet av klienter till kommunens arbetsmarknadsinsatser.

Vi bedömer att det delvis finns tillgång till arbetsmarknadsinsatser som har visat sig ge resultat. Vi grundar vår bedömning på att det finns stöd i utvärderingar gällande vissa insatsers effekt. Samtidigt bedömer vi att ett arbete återstår för att nämnden ska kunna säkerställa att alla insatser som erbjuds ger det resultat som avses. Bland annat borde en struktur för utvärdering av klientens progression tas fram. Det finns några metoder för detta som används av olika kommuner i landet. Vidare borde fler än de arbetsmarknadsinsatser som ges inom ramen av projekt bli föremål för särskilda utvärderingsinsatser.

3.8 Insatser utifrån både kvinnor och mäns förutsättningar

Det är sedan länge känt att det generellt tar längre tid för nyanlända kvinnor att etablera sig på arbetsmarknaden än för män. Tidigare i rapporten presenterades också uppgifter om att utrikes födda kvinnor har en betydande lägre förvärvsfrekvens än utrikesfödda män. En av orsakerna till detta kan vara att insatser och verksamheter för att få nyanlända självförsörjande i högre grad är anpassade utifrån mäns förutsättningar.

I våra intervjuer framförs exempel på hur förvaltningen arbetar för att ändra på detta. Arbetet med att få med genusperspektiv i vägledningsarbetet lyfts fram som viktigt. Ett annat exempel är utvecklandet av nya former för svenskundervisning. Med stöd av statsbidrag från länsstyrelsen drivs ett projekt med föräldrasvenska i öppna förskolan. Undervisning i svenska erbjuds till nyanlända föräldrar parallellt som barnomsorg med stöd av en barnskötare ordnas i klassrummet. I undervisningen är svenska språket och samhällsorientering i fokus, för att stärka de deltagande föräldrarna och motivera dem till fortsatt vuxenutbildning. Det framförs vidare att införandet av koordinatorfunktionen bedöms underlätta för kvinnors deltagande i insatser. Detta då utvärdering visat på att koordinatorfunktionen har varit anpassat för kvinnors förutsättningar. Vidare har kvinnor prioriterats när det gäller insatsen extratjänster, för att styra mot att hälften av tjänsterna framöver ska vara besatta av kvinnor.

3.8.1 Bedömning

Vi bedömer att nämnden gör anpassningar på insatserna och inom verksamheterna för att de ska utgå både utifrån kvinnors och mäns förutsättningar.

Vi grundar vår bedömning på att flera åtgärder vidtas för att underlätta för kvinnor att ta del av svenskundervisning och arbetsmarknadsinsatser. Vi anser att det är av stor vikt att genomförda åtgärder utvärderas och justeras och fylls på vid behov.

3.9 Samverkan

I våra intervjuer framförs att samverkan fungerar väl inom förvaltningen. Att de viktigaste verksamheterna för dessa frågor är samlade i en avdelning bedöms ha

betydelse för samverkan. Samverkan med andra nämnder och bolag sker i stor utsträckning genom det processbaserade utvecklingsarbetet som bedrivs inom huvudprocessen *Skapa förutsättningar för ett växande näringsliv och en fungerande arbetsmarknad*. För denna huvudprocess är förvaltningschefen processägare. Av våra intervjuer framgår att gruppens arbete har börjat forma sig och att ett årshjul tagits fram.

Samverkan med andra myndigheter gällande nyanländas etablering sker inom ramen för den länsgemensamma strategiska överenskommelsen (SÖK). Överenskommelsen har ingåtts av länets kommuner, regionen och berörda statliga myndigheter. Det gemensamma arbetet sker inom en uppbyggd samverkansstruktur med *forumet för mottagande och etablering* som styrande organ. På kommunnivå sker samarbetet inom Växjöloftets styrgrupp.

De intervjuade upplever att det finns en upparbetad samverkanstruktur. Samtidigt framförs att det finns svårigheter att samverka med Arbetsförmedlingen och de stöd- och matchningsföretag som anlitas av förmedlingen. Stöd- och matchningsföretagen är många och eftersom det inte är kommunen som anlitar dem saknar de skyldighet att ha den kontakt i klientärenden som önskas av förvaltningens koordinatörer.

Vidare lyfts det fram att samverkan med civilsamhället kan utvecklas när det gäller nyanlända. Det framförs att mer kunskap behövs om hur de ideella föreningarna kan bidra i arbetet och hur upplägget för sådana samarbeten bör se ut.

3.9.1 Bedömning

Vår bedömning är att det sker en tillräcklig samverkan med berörda kommunala verksamheter. Vi grundar vår bedömning på de uppgifter om god samverkan som lämnats i våra intervjuer.

Vidare bedömer vi att det finns en ändamålsenlig struktur för samverkan med andra myndigheter. Vi grunder vår bedömning på att det finns en uppbyggd struktur för samverkan med en strategisk överenskommelse mellan parterna som grund. Samtidigt framkommer att samverkan i individärende upplevs som problematiskt med anledning av de förändringar som sker inom Arbetsförmedlingen.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår samlade bedömning är att nämnden för arbete och välfärd i huvudsak bedriver en ändamålsenlig verksamhet för att få nyanlända självförsörjande.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden har tillräcklig styrning, strategier och riktlinjer för arbetet och att det finns inventeringar av och behovsanalyser för målgruppen. Likaså görs anpassningar på insatserna och inom verksamheterna för att de ska utgå både utifrån kvinnor och mäns förutsättningar. Vidare grundas bedömningen på att samhällsorienteringen bedrivs i enlighet med lag. Upplägget på utbildningen är gediget och följer lagens krav. Bedömningen grundas också på att nämnden i huvudsak har en ändamålsenlig struktur för att säkerställa kvaliteten vid enskilda utförares ansvar för kommunal vuxenutbildning för nyanlända. Detta då nämnden, såsom huvudman för utbildningarna, årligen följer upp samtliga anordnares

verksamhet. Uppföljningen görs strukturerat och med en ändamålsenlig organisation. Vidare grundas bedömningen på att de arbetsmetoder som används för att bedöma behov av arbetsmarknadsinsatser i huvudsak är ändamålsenliga. Vi bedömer att det delvis finns tillgång till arbetsmarknadsinsatser som har visat sig ge resultat. Detta då det finns stöd i utvärderingar gällande vissa insatsers effekter, samtidigt som ett arbete återstår för att säkerställa att alla insatser som erbjuds ger det resultat som avses.

Samtidigt bedömer vi att det finns några förbättringsområden.

Flertalet av kommunikatörerna inom samhällsorienteringen har inte möjlighet att fördjupa sig i denna speciella uppgift. Det är en brist att det råder väntetid till utbildningen. De kvalitativa aspekterna av uppföljningen av kommunal vuxenutbildning kan stärkas, t.ex. genom lektionsbesök. Det är en brist att uppföljningen som genomförs hos respektive utbildningsanordnare endast dokumenteras i form av minnesanteckningar. Vi ser det som angeläget att en formell handling upprättas gällande uppföljningen av respektive anordnare. Och att nämnden, i egenskap av huvudman, bereds möjlighet att ta del av dessa handlingar. Vi ser en risk för att redovisningen av uppföljningen på aggregerad nivå, det vill säga för samtliga anordnare, kan bli missvisande. Påtagliga brister hos enskilda anordnare kan döljas genom vald presentationsmodell, då ett uppföljningsområde kan få "grön färg" trots att flera anordnare kan ha brister inom detta område.

Det är en brist att det inte finns processbeskrivningar för personal inom insatsenheten samt för samverkan mellan denna personal och koordinatörerna. Vi bedömer att nämnden behöver följa upp koordinatörernas förutsättningar och det antal klienter för vilka varje koordinator ansvarar. Det finns risk för att de positiva effekterna av koordinatorfunktionen som framkommit i utvärderingar uteblir om deras ärendemängd blir för stor.

4.1 Rekommendationer

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi nämnden för arbete och välfärd att

- säkerställa att samhällsorientering kan ges utan väntetid
- utveckla en processbeskrivning över insatshandläggarnas arbete och samverkan med koordinatörerna
- följa upp koordinatörernas förutsättningar för deras arbete och det antal klienter, för vilka varje koordinator ansvarar
- utveckla utvärdering och uppföljning av arbetsmarknadsinsatserna
- stärka de kvalitativa inslagen i uppföljningen av utbildningsanordnarnas verksamhet, till exempel genom anmälda eller oanmälda lektionsbesök
- dokumentera och diarieföra huvudmannens uppföljningar av respektive utbildningsanordnare och att respektive uppföljning görs tillgängliga för nämndens ledamöter



Växjö kommun
Granskning av insatser för att få nyanlända självförsörjande

2021-06-03

Datum som ovan

KPMG AB

Fredrik Ottosson
Certifierad kommunal revisor

Lars Jönsson
Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

A Bilaga, Om arbete med att få nyanlända självförsörjande

Om arbetsmarknadsinsatser

Arbetsmarknadspolitik är främst ett statligt åtagande med Arbetsförmedlingen som central myndighet för frågorna. Trots det statliga huvudansvaret för frågorna är kommunerna på olika sätt aktiva inom området. Det kan i vissa fall vara svårt att dra en tydlig gräns mellan den arbetsmarknadspolitiska verksamhet som Arbetsförmedlingen ansvarar för och kommunernas arbetsmarknadsverksamheter.

Om samhällsorientering

Om samhällsorientering regleras i förordning.¹¹ "Samhällsorienteringen syftar till att underlätta de nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet. Samhällsorienteringen ska ge en grundläggande förståelse för det svenska samhället och en grund för fortsatt kunskapsinhämtande. Målet ska vara att deltagarna utvecklar kunskap om 1. de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna, 2. den enskildes rättigheter och skyldigheter i övrigt, 3. hur samhället är organiserat, och 4. praktiskt vardagsliv."¹² Kommunen ska anta en plan för samhällsorientering i vilken anges innehåll och omfattning. Samhällsorientering ska omfatta minst 100 timmar. Samhällsorienteringen ska påbörjas så snart som möjligt efter det att den nyanlände har folkbokförts i kommunen. Kommunen ska aktivt verka för att nå de nyanlända i kommunen som har rätt till samhällsorientering och motivera dem att delta i samhällsorienteringen

Om vuxenutbildning

Målen med kommunal vuxenutbildning är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande med syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Den ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning och den ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet.¹³ Kommunerna ansvarar för att vuxenutbildning erbjuds på grundläggande och gymnasial nivå, som svenska för invandrare samt som särskild utbildning för vuxna.¹⁴

Kommunerna ansvarar för att utbildning i svenska för invandrare tillhandahålls¹⁵ och "hemkommunen är skyldig att se till att utbildning i svenska för invandrare erbjuds dem" som har rätt att delta.¹⁶ Kommunen har också till uppgift att "verka för att nå dem i kommunen som har rätt till utbildningen" och motivera dem att delta.¹⁷ Utbildningen ska

¹¹ Förordning (2010:1138) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare

¹² Förordning (2010:1138) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare, 2 §

¹³ 20 kap. 2 § SkoL

¹⁴ Se 20 kap. 2-3 §§ SkoL

¹⁵ 20 kap. 3 § SkoL

¹⁶ 20 kap. 28 § SkoL

¹⁷ 20 kap. 29 § SkoL



Växjö kommun

Granskning av insatser för att få nyanlända självförsörjande

2021-06-03

erbjudas så snart som möjligt, men senast inom tre månader.¹⁸ ”Utbildning i svenska för invandrare syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket.”¹⁹ Utbildningen ska erbjudas flexibelt för att möta elevernas behov och möjliggöra för dem att både studera och arbeta. Samarbete ska ske med arbetsförmedlingen för att ge eleverna ”möjligheter att öva det svenska språket i arbetslivet”.²⁰

¹⁸ 20 kap. 29 § SkoL

¹⁹ 20 kap. 4 § 3 st. SkoL

²⁰ 20 kap. 25 § SkoL